

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság **Budapest**en, 2012. év június hó 26. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A különösen nagy értékre, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 17.B.706/2008/38. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A számvitel rendjének megsértése büntette jogszabályi hivatkozását a Btk. 289. § (1) bekezdés b./ és (3) bekezdés b./ pontjára helyesbíti.

A börtönbüntetés mértékét 3 (három) évre súlyosítja azzal, hogy a vádlott a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

A megítélt polgári jogi igényt helyesen 254.822.750,- (kettőszázötvennégy millió-nyolcszázhuszonkettőezer-hétszázötven) forint összegben kártérítés címén, végrehajtás terhe mellett kell megfizetni.

Kötelezi a bíróság a vádlottat 900.000,- (kilencszázezer) forint le nem rótt illeték megfizetésére az állam javára külön felhívásra.

A vádlott neve helyesen: K.O.I.

Megállapítja, hogy az indokolt elsőfokú ítéletben feltüntetett M.A. helyett az eljáró tanács tagja B.I. ülnök volt.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 12.630,- (tizenkettőezer-hatszázharminc) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A Fővárosi Bíróság 17. B. 706/2008/38. számú, 2011. év október hó 3. napján kihirdetett ítéletével vádlottat a Btk. 317.§ (1), (6) bekezdés a./ pontja szerinti folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette, a Btk. 276.§ szerinti folytatólagosan elkövetett magánokirat hamisítás vétsége és számvitel rendje megsértésének büntette (Btk. 286.§ (1) b./ (4) b.) miatt - halmazati büntetésül - 2 év 2 hónap börtönre és 3 évi közügyektől eltiltásra, továbbá 500.000,- Ft pénzmellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzmellékbüntetés átváltoztatásáról a meg nem fizetése esetére, érdemében elbírálta a felszámoló által bejelentett polgári jogi igényt és kötelezte a vádlottat az eljárásban felmerült bünygi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a kiszabott főbüntetés súlyosítása végett, a vádlott és védője az ok megjelölése nélkül fellebbezett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 1045/2011/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezést alaptalannak találta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság perrendszerű eljárásban hibamentes, megindokolt tényállást állapított meg, amelyből okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, azonban a hiánytalanul számba vett büntetéskiszabási tényezőket nem a súlyuk szerint értékelte. A büntetés nem tükrözi kellően a halmazati jellegét és a bűncselekmény tárgyi súlyát, ezért nem alkalmas a büntetési célok biztosítására. Ezért az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a főbüntetés lényeges súlyosítását indítványozta. A másodfokú nyilvános ülésen nem képviseltette magát.

A vádlott védője az ítélet megalapozatlanságával indokolta meg írásban a fellebbezését. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helytelen ténybeli következtetéseket vont le, és nem teljesítette az indokolási kötelezettségét. Kiemelte, hogy a felszámoló selejtezte az iratokat, ezért nem állapítható meg, hogy a módosított elkövetési érték miből tevődik össze, amint az sem, hogy ki vette fel a házipénztár egyenlegét. Kifogásolta 1.sz. tanú közreműködésének az elsőfokú ítéletben való értékelését, álláspontja szerint a számlák nem valós gazdasági eseményt igazoló tartalma legfeljebb adócsalás megállapítását eredményezhetné, de e tekintetben a nyomozást megszüntették. Hivatkozott még 2.sz. tanú vallomására, miszerint a könyvelési anyag a felszámoló rendelkezésére állt, de ezt sem vette figyelembe az elsőfokú bíróság. Álláspontja szerint a sikkasztás elkövetési idejét nem tartalmazza az ítélet. A nyilvános ülésen a fellebbezését fenntartotta, és az írásbeli indokolást kiegészítette. Vitatta a felszámolási eljárás alatt a sikkasztás büntettének és a számvitel rendje megsértésének a megállapíthatóságát, a tanúvallomások értékelését aggályosnak tartotta, és kiemelte, hogy a vádlott a felszámoló engedélyével bocsátott ki számlákat. Összességében elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

A vádlott az utolsó szó jogán felmentését kérte, és az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezését ismételte meg.

A fellebbezések közül az ügyészé volt részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a kétirányú perorvoslatok alapján eljárva az elsőfokú ítéletet és a megelőző eljárást teljes körben a Be. 348. § (1) bekezdése szerint felülbírált.

Felülbírálata során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartása mellett folytatta le a bizonyítási eljárást. A megkezdett bizonyítási eljárást a korábbi öt tárgyalási jegyzőkönyv alapul vételével - tárgyalási időköz miatt - megismételte/előlről kezdte, mivel időközben életbe léptek a Be. XXVIII/A fejezet kiemelt jelentőségű ügyekre vonatkozó eljárási szabályai. Az ügy ténybeli és jogi elbírálásához szükséges bizonyítékokat beszerezte, a tárgyalások menetében a nyomozásba bevont könyvszakértő mellett új szakértőt is kirendelt, és az ügyfelderítési kötelezettségét körültekintően teljesítette. A rendelkezésére álló személyi és okirati bizonyítékokat egyenként és összességében is számba vette, értékelte, összevetette, majd az ítélet tényállását mérlegeléssel állapította meg. Ennek során iratszerű megállapításokat tett, a ténybeli következtetései pedig megfelelnek az ésszerű gondolkodás a logika szabályainak; az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét is megfelelően teljesítette. A tényállás megalapozott, a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányoktól mentes, ezért a másodfokú eljárásban irányadóan a felülbírálat alapját képezi.

Az elsőfokú bíróság tényállását csak számelírás miatt kellett a 3 oldal második bekezdésében a vádlott által felvett készpénz összegével 265.492.750,- Ft-ra pontosítani. A téves rögzítést elütés okozta, mivel mind a polgári jogi igény összege, mind pedig az összeadás eredménye már helyesen került leírásra. (A kártérítés összegét nem a fenti számítás miatt kellett megváltoztatni.)

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló okirati bizonyítékokból helyesen állapította meg, hogy közel 277,5 millió forint folyt be a felszámolás elrendelése után 2004. év első harmadában a Rt-hez a 292,5 millió forintot meghaladó követelés állományból. A tényállás 2. pontjában felsorolt számlák fellelhetőek, beazonosíthatóak voltak amint azt pontosan rögzítette és fel is sorolta az elsőfokú bíróság. A főkönyvi kivonatokat, a pénztár és a bankkarton igazságügyi könyvszakértő rendelkezésére állt, és annak adatai a zárómérleggel megegyeztek. Ezekből pedig pontosan kimutatható volt, hogy 2003-ban 243.012.750,- Ft, míg 2004-ben 22.480.000,- Ft összegben került sor fiktív gazdasági eseményt rögzítő szállítói tartozások/kifizetések könyvelésbe állítására. Utóbbi összegekkel az elsőfokú ítélet indokolásának 16. és 18. oldalát pontosítani kellett, mivel elírásból adódóan a 16. oldalon az utóbbi összegből maradt el a 80.000,- Ft feltüntetése, míg a 18. oldalon az előbbi összegben történt 20.000,- Ft-os elírás.

A társaság bankszámlájáról készpénzt részben maga a vádlott, részben pedig meghatalmazása alapján a cég két dolgozója teljesített az okiratok tartalma alapján,

de személyi bizonyítékkal (tanúvallomás) is megerősítve. A pénzt a vádlottnak átadták, és ezekkel valamint az általa személyesen felvett összegekkel is kizárólag és egy személyben vádlott rendelkezett. A részvénytársaságnál az utasítása nélkül nem történt kifizetés, a pénzügyi teljesítéseket minden esetben ő indította el. A felvett nagyobb készpénz összegek a trezorba kerültek, amelyet csak ő kezelt, és szigorúan tartotta kézben a cég pénzügyeinek intézését. A házi pénztárból a vádlott a pénzt felvette, a kifizetések jogosságának látszatát a fiktív gazdasági események könyvelésével, nem létező szállítói tartozások kiegyenlítéseként szerepeltette.

Az ítéletben felsorolt cégek nem voltak a Rt. alvállalkozói, a céget nem ismerték, sem szerződés, sem személyi bizonyíték, sem elvégzett munka nem támasztotta alá a számlák valódiságát, annak kibocsátása az érintett cégek könyvvitelében sem volt fellelhető, annak alapján gazdasági eseményre nem került sor. A számlák átutalással való fizetési módot jeleztek, de azok nem történtek meg, a cégek vezetői nem álltak munkakapcsolatban a Rt.-vel, nem kértek és kaptak kifizetést, a védő tanúi érdekeltségre való hivatkozásával ellentétben nem „csak” a tanúvallomások jelentettek cáfolatot, de okirat sem támasztotta alá annak ellenkezőjét. A gazdasági társaság raktára nem fogadta be a hivatkozott árut, a rögtönös továbbadásra vonatkozó vallomást pedig határozottan megcáfolta az elsőfokú bíróság a dátumok megvizsgálásához kapcsolódó helyes okfejtéssel. A trezorból történő milliós nagyságrendű személyes szállítói kifizetést sem erősítette meg tanúvallomás. Ezzel szemben tény, hogy a házipénztár kiürült, azt pedig a vádlott kezelte. A védő által hivatkozott 2.sz. tanú csak a számlák alaki rendjéről nyilatkozott, de a könyvszakértők is elmondták, hogy a könyvelés rendben lévőnek tekinthető a hiányzó bizonylatok kivételével.

A védő életszerűtlennek tartotta, hogy a vádlott által képviselt cég 70 ezer forintos tartozás miatt került felszámolási eljárás alá, és ezt védence javára kérte értékelni, ezzel is alátámasztva ártatlanságát. Álláspontját osztotta a másodfokú bíróság azzal, hogy a hitelező igények a felszámolásban a 721 millió forintot is meghaladták, és a vádlott az iratokból kitűnően a 70 ezer forintos tartozás megfizetésére a felszámolást kérő gazdasági társaság képviselőjének a 2001. augusztus 3-i fizetési határidejét mulasztotta el oly módon, hogy 2002. december 10-én további 8 napos, 2003. január 22-én még 5 napos haladékot kapott, de ennek ellenére még 2004-ben sem teljesített. A másodfokú bíróságnak azonban a vád tükrében kellett az elsőfokú ítéletet felülbírálni és nem a felszámolásba vezető utat, a hitelezők igényének sorsát vizsgálnia, amint a vádlott magatartását is csak a vád tárgyává tett cselekménnyel összefüggésben kellett értékelnie.

Az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, ezért azt a másodfokú eljárásban nem lehetett eredménnyel vitatni. A védő nem az irányadó tényállásból vont le a maga következtetéseit, hanem kiragadott bizonyítékokkal igyekezett álláspontját alátámasztani, fellebbezése felülmérlegelésre irányult.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és törvényes a bűncselekmények jogi minősítése is. Az

elsőfokú ítélet rendelkező része a számvitel rendjét sértő cselekmény jogszabályi felhívását elvétette, ezért azt a Btk. 289.§ (1) bekezdés b./ és (3) bekezdés b./ pontjára kellett kijavítani, összhangban az elsőfokú bíróság által helyesen alkalmazott a Btk. 2. §-án alapuló elkövetéskor hatályos anyagi jogszabállyal.

Eszerint aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt bizonylati rendet megsérti, és ezzel a vagyoni helyzetének áttekintését, illetőleg ellenőrzését megnehezíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő. A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény az adott üzleti évet érintően a vagyoni helyzet áttekintését, illetőleg ellenőrzését megghiúsítja.

A vádlott a bizonylati elv és a valódiság elvének sértésével hiúsította meg a részvénytársaság vagyoni-, pénzügyi- és jövedelemi helyzetének megismerését, áttekintését és ellenőrzését.

Tévedett a védő, amikor kifogásolta a sikkasztás büntette elkövetési idejének hiányát az ítéletből, mivel a 3. oldal 2. bekezdés 3. sora ezt pontosan megjelöli. Nem osztotta a másodfokú bíróság a csődeljárás alatt elkövethető sikkasztás büntetése vonatkozó védői okfejtést sem. A vád tárgyát az képezte, hogy a vádlott továbbműködtette a céget a felszámolás alatt és a bevételt, amely számára idegen dolog volt a sajátjaként kezelte és használta fel. Kétségtelen, hogy a felszámolás alatt a céget a felszámoló képviseli, de ez nem jelenti azt, hogy a felszámolás alatt nem sikkasztható el a rábízott, és idegen vagyon. Annak kapcsán, hogy a vádlott az utolsó szó jogán megjegyezte nem érti miért idegen és elsikkasztható dolog számára a cég vagyona jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a részvénytársaság önálló jogi személy, aki elkülönült vagyonnal rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító tényezőket hiánytalanul feltárta, felsorolta és értékelési körébe vonta. Bár nyomatékka kell értékelni a bűncselekmény elkövetése óta bekövetkezett jelentős időmúlást, azonban a bűncselekmény tárgyi súlya, az elkövetési értéknek az 50-500 millió forint közötti értékhatárban a középértéket meghaladó mértéke és a többszörös halmazat mellett a kiszabott büntetés eltúlzottan enyhe. Ezért a másodfokú bíróság az ügyészi indítvánnyal egyezően annak mértékét - a mellékbüntetések érintetlenül hagyása mellett - felemelte.

Ugyanakkor észlelte a másodfokú bíróság, hogy a vádlott kedvező családi körülményei és a 8 évet meghaladó időmúlás mellett lehetőség nyílik a Btk. 47.§ (3) bekezdés alkalmazására. Ezért akként rendelkezett, hogy a vádlott a büntetése fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

Az elsőfokú bíróság elbírálta a sértett céget képviselő felszámoló által előterjesztett polgári jogi igényt, de túlterjeszkedett a kereseti kérelmen. A feljelentésben a vádlott 254.822.750,- Ft megfizetésére való kötelezését kérték, ezért az elsőfokú ítéletben megállapított elkövetési értéktől függetlenül a kártérítés megítélése során ez a

petitum irányadó. A tárgyalás menetében a kereseti kérelem nem módosult, ezért csökkentette az ítélőtábla a kártérítésként megítélt összeget.

A polgári jogi igény elbírálásával kapcsolatban felmerülő le nem rótt illeték megfizetésére a vádlottat kötelezni kell, és ezt az elsőfokú bíróság elmulasztotta. Az ítélőtábla az 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdés a./ pontja alapján az irányadó 6 % helyett a maximált összegben állapította meg a vádlottat terhelő és az államot illető 900.000,- Ft megfizetésére vonatkozó kötelezést.

Az elsőfokú bíróság a tárgyalási jegyzőkönyvben jelen lévő ülnökként B.I. jelölte meg, és az un. „kisítéletet” is ő írta alá. Ellenben az írásba foglalt ítéleten M.A. neve szerepel. A másodfokú bíróság felvilágosítást kért a törvényszék eljárt tanácselnökétől, és a megküldött hivatalos feljegyzés megerősítette a kisítélet és a jegyzőkönyv tanúságát. Erre figyelemmel az ítélőtábla a névelírást a rendelkező rész szerint javította ki, és egyidejűleg a vádlott második utónevével is kiegészítette az ítéletet.

A fent kifejtettek értelmében a Fővárosi Ítélőtábla a Fővárosi Bíróság (jelenleg Törvényszék) elsőfokú ítéletét a Be. 372. § szerint részben megváltoztatta, míg törvényes rendelkezéseit helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 381. § (1) bekezdése szerint rendelkezett.

Az ítélet ellen a fellebbezés további lehetőségét a Be. 386. § -a kizárja.

Budapest, 2012. év június hó 26. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mató Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Bartkó Levente s.k.
bíró

A Fővárosi Bíróság 17. B. 706/2008/38. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 1. Bf. 397/2011/7. számú ítéletében foglalt változás mellett jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2012. év június hó 26. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Iván Erika
bíróági ügyintéző